



# POLIS



AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI DAXİLİ İŞLƏR NAZİRLİYİNİN ORQANI

www.pq.mia.gov.az



8 oktyabr 2026-cı il  
Cümə axşamı

1933-cü ildən çıxır  
№ 38 (3801)

## Yeni mərhələ, milli strategiya



**“Azərbaycan xalqı təhlükəsizlik, əmin-amanlıq şəraitində yaşayır”**

Prezident İlham Əliyevin Yeni Azərbaycan Partiyasının VIII Qurultayındakı çıxışı ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam təmin etmiş Azərbaycanın yeni mərhələdə hansı prinsiplərlə hərəkət edəcəyini aydın şəkildə ortaya qoydu.

Bu çıxışın əsas qayəsi güclü dövlət fəlsəfəsidir. Son illərin hadisələri göstərdi ki, beynəlxalq münasibətlərdə hüquq və ədalət heç də həmişə dövlətlərin təhlükəsizliyini təmin etməyə kifayət etmir. Azərbaycan bunu öz tarixində ağır şəkildə yaşayıb. BMT Təhlükəsizlik Şurasının təxminən 30 il icra olunmayan qətnamələrini Azər-

baycan öz siyasi iradəsi və hərbi gücü hesabına həyata keçirdi. Torpaqlarımız azad edildi, ərazi bütövlüyümüz və suverenliyimiz tam bərpa olundu.

Bu mənada Vətən müharibəsində qazanılan Zəfər yalnız hərbi uğur kimi qiymətləndirilə bilməz. Azərbaycan uzun illər ərzində siyasi, iqtisadi və hərbi potensialını məqsədyönlü şəkildə artıraraq tarixi nəticəyə çatdı. Xarici təzyiqlər, müxtəlif siyasi dairələrin qarəzli mövqeyi, informasiya hücumları ölkəmizi seçdiyi yoldan döndərə bilmədi. Azərbaycan öz milli maraqlarını başqalarının iradəsinə uyğunlaşdırmaq əvəzinə müstəqil qərar

vermək imkanlarını qorudu.

Hazırda Ermənistanla sülh müqaviləsinin mətninin paraflanması bölgədə yeni imkanlar yaradır. Ancaq dünyada baş verən proseslər göstərir ki, sülh arzusu ilə təhlükəsizliyə təminat arasında həmişə bərabərlik işarəsi qoymaq mümkün olmur. Şimalımızda, cənubumuzda, Yaxın Şərqdə davam edən müharibələr, beynəlxalq təşkilatların bir çox hallarda hadisələrə təsir imkanlarının məhdudluğu hər bir dövlətin ilk növbədə öz gücünə arxalanmalı olduğunu təsdiqləyir.

Elə buna görə Prezident İlham Əliyevin hərbi gücün artırılma-

sını əsas vəzifələrdən biri kimi müəyyənləşdirməsi mövcud reallıqlardan irəli gəlir. Güclü ordu potensial təhdidlər qarşısında ən təsirli çəkəndirmə vasitəsidir. Azərbaycanın gücü elə səviyyədə olmalıdır ki, heç bir qüvvə ölkəmizə qarşı təxribatı mümkün seçim hesab etməsin.

Prezidentin qurultayda səsləndirdiyi fikirlər təhlükəsizliyin artıq daha geniş mənə daşdığını da göstərdi. Müasir dövrdə informasiya məkanında aparılan kampaniyalar, kiberhücumlar, dezinformasiya, süni intellekt imkanlarından manipulyasiya məqsədilə istifadə olunması, milli dəyərlərin aşındırılması

cəmiyyətlərin müqavimət gücünü zəiflətməyə yönələn yeni vasitələrdir.

Bütün bunların nəticəsini Prezident İlham Əliyevin qurultayda səsləndirdiyi fikirlər dəqiq ifadə edir. “Bu gün Azərbaycan xalqı təhlükəsizlik, əmin-amanlıq şəraitində yaşayır. Bu, indiki dünyada böyük sərəvət sayıla bilər. Çünki bu gün dünya xəritəsinə baxsaq görərik ki, Azərbaycan xalqı qədər sabitlik, əmin-amanlıq, sülh şəraitində yaşayan çox az xalqlar və ölkələr var. Bu, bizim reallıqlarımızdır. Ona görə təhlükəsizlik tədbirləri daim gündəlikdə olmalıdır”.

### Əlaqələr genişlənir

#### Ölkələr arasında geniş əməkdaşlıq perspektivi var

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 6-da Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Biznes, İnnovasiya, Elm və Ticarət Nazirliyinin Ticarət üzrə dövlət naziri, Birgə Hökumətlərarası Komissiyaının həmsədri Lord Anas Sarvarı qəbul edib.

Görüşdə ölkələrimiz arasında enerji, iqtisadi-ticarəti, biznes, təhlükəsizlik, müdafiə sənayesi, data mərkəzləri, süni intellekt, kənd təsərrüfatı, təhsil və digər sahələrdə əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə olunub.

### Bakıda dünya cüdosu

#### Prezident açılış mərasimində iştirak edib

Oktyabrın 5-də Bakıda, Milli Gimnastika Arenasında cüdo üzrə dünya çempionatının açılış mərasimi keçirilib.

Prezident İlham Əliyev açılış mərasimində iştirak edib. Açılışdan əvvəlcə dövlətimizin başçısı Bakıda keçirilən cüdo üzrə dünya çempionatında qızıl medal qazanan azərbaycanlı idmançı Əhməd Yusifovla görüşüb.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev oktyabrın 3-də Beynəlxalq Cüdo Federasiyasının prezidenti Ladislau-Marius Vizeri də qəbul etmişdi.

### Azərbaycanda dərman istehsal ediləcək

#### Yeni istehsal müəssisəsi istifadəyə verilib

Prezident İlham Əliyev oktyabrın 5-də Pirallahı Sənaye Parkında “Gen Pharma Caucasus Manufacturing Operations” MMC-nin dərman istehsalı müəssisəsinin açılışında iştirak edib.

Ərazisi 5,2 hektar olan müəssisənin illik istehsal gücü 60 milyon qutu dərman, o cümlədən 2,5 milyard tablet və kapsul təşkil edir. Burada kardiologiya, nevrologiya, urologiya, diabetologiya, gastroenterologiya, ağrıkəsici, antibiotiklər və digər sahələrə aid dərmanlar istehsal olunacaq.

### Müdafiə sənayesi sərgisi

#### Prezident və birinci xanım stendlərə baxıblar

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva sentyabrın 30-da Bakı Ekspo Mərkəzində keçirilən “ADEX 2026” 6-cı Azərbaycan Beynəlxalq Müdafiə Sərgisi və “Securex Caspian” 15-ci Beynəlxalq Daxili Təhlükəsizlik, Mühafizə və Xilasətmə Avadanlıqları Sərgisi ilə tanış olublar. Dövlətimizin başçısı və birinci xanım Müdafiə Nazirliyinin, Türkiyənin “Baykar”, İtaliyanın “Leonardo” şirkətlərinin, həmçinin Özbəkistanın Müdafiə Sənayesi Agentliyinin stendlərinə baxıblar.

## Şəkidə vətəndaş qəbulu keçirilib

### Sıra baxışında 258 nəfər

#### seçim turunun növbəti mərhələsinə buraxılıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin tapşırığına və bölgələr üzrə vətəndaş qəbulu cədvəlinə uyğun olaraq daxili işlər naziri general-polkovnik Vilayət Eyvazov oktyabrın 6-da və 7-də Şəki şəhərində növbəti vətəndaş qəbulu keçirib.

(Ardı 2-ci səhifədə)

## Vətənin keşiyində...

### Onların xidməti səngərdən başlayıb

2020-ci ilin bu payız günlərində Vətən müharibəsində bütün cəbhə boyu döyüşlər gedirdi. Azərbaycan Ordusu Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə addım-addım Qarabağın dərinliklərinə doğru irəliləyir, illərlə həsrətində olduğumuz kənd və şəhərlərimizi bir-birinin ardınca azad edirdi. Hər gün cəbhədən gələn xəbərlər ərazi bütövlüyümüzün qarış-qarış bərpa olunduğunun müjdəsini verirdi.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Daxili İşlər  
Nazirləri Şurası  
toplanıb



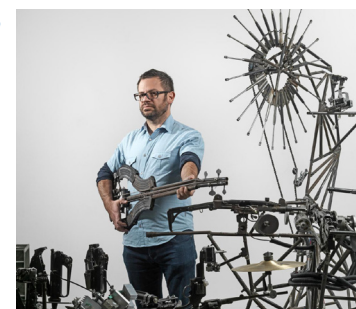
Qalib  
kursantlar



Dünya  
çempionatında  
zəfər



Təhlükəli metal,  
faydalı məqsəd



# Respublika Xəbərləri

## Övladlığagötürmə proseduru sadələşdirildi

Prezident İlham Əliyevin yeni Fərmanı ilə övladlığagötürmə proseduru sadələşdirilib. Valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşağın valideyn namizədlə müəssisədə görüş müddəti 2 aydan 1 aya, minimum görüş saati isə 40 saatdan 20 saata endirilib. Görüşlərin sosial işçi tərəfindən müşahidə müddəti də uşağın yaşına uyğun müəyyənləşdirilib. 3 yaşadək uşaqlarda bütün görüş müddəti, 3 yaşdan yuxarı uşaqlarda isə azı 10 saat müşahidə nəzərdə tutulub.

## Gələn il maaşlar artacaq

Gələn il minimum əməkhaqqındakı artım vahid tarif cədvəlinin bütün pillələri üzrə əməkhaqqılarında artımları təmin edəcək. Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsindən bildirilib ki, minimum əməkhaqqı artırıldıqdan sonra sosial, elm, səhiyyə, mədəniyyət, gənclər və idman, kənd təsərrüfatı, ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi, mənzil-kommunal, nəqliyyat və rabitə, meliorasiya, su təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrində çalışan dövlət qulluqçusu statusu olmayan işçilərin də əməkhaqqıları artacaq.

## “Təmiz hava” aylığı davam edir

“Təmiz hava” aylığı çərçivəsində DİN BDYPİ tərəfindən nəqliyyat vasitələrinin texniki vəziyyəti yoxlanılır, atmosfərə normadan artıq zərərli maddələrin atılmasına səbəb olan nasazlıqların aradan qaldırılmasının vacibliyi diqqətə çatdırılır. Eyni zamanda sürücülərlə, eləcə də sərnəşin və yükdaşıma fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslərlə profilaktik söhbətlər aparılır, nəqliyyat vasitələrinin saz vəziyyətdə saxlanılmasının ətraf mühitin qorunması və insanların sağlamlığı baxımından əhəmiyyəti izah olunur.

## Naxçıvan şəhəri inkişaf yolunda

Naxçıvan şəhərinin 2044-cü ilədək inkişafına dair Baş plan əsasən məskunlaşma sahəsi 1800 hektardan 2600 hektara qədər genişləndiriləcək. Bu, 44 faiz artım deməkdir. Məskunlaşan əhalinin sayı 97 min nəfərdən 130 min nəfərə çatacaq. Yaşayış fondu isə 3,9 milyon kvadratmetrə yüksələcək ki, bu da adambaşına 30 kvadratmetr yaşayış sahəsi deməkdir.

## Qarabağda yeni yol tikilir

Suqovuşan–Kəlbəcər avtomobil yolunun 9-cu kilometrindən başlayaraq Ağdərə və Ağdam istiqamətində uzanan 33,8 kilometrlik avtomobil yolunda tikinti işləri davam etdirilir. Layihənin icrası nəticəsində Ağdamdan Ağdərəyə, buradan isə Suqovuşan və Kəlbəcəre uzanan vahid yol bağlantısı formalaşacaq.

## “Formula 1”də rekord

“Formula 1” üzrə 10-cu Azərbaycan Qran-prisini izləmək üçün Bakıya 120-dən çox ölkədən azarkeş gəlib. Bu il 17 mindən çox xarici azarkeş yarış tribunalardan izləyib. Bu, “Formula 1”in Bakıda keçirildiyi müddətdə qeydə alınan ən yüksək göstəricidir. Qran-pri üçün satışı çıxarılan bütün biletlər satılıb. Dörd gün ərzində ümumilikdə 92 minə yaxın ziyarət qeydə alınıb.

## Təhlükəsiz metro...

Bu ilin sentyabr ayında sərnəşinlər metro ilə 14 milyondan çox səfər ediblər. “Bakı Metropolitni” QSC-dən bildirilib ki, ötən ay ayın lideri 1 474 403 sərnəşinlə “28 May” stansiyası olub. Sentaybrın 21-də isə gün ərzində 638 613 nəfər olmaqla ayın ən çox sərnəşini daşımb.

## Xankəndi ultramarafonu başlayır

Oktyabrın 8-11-də keçiriləcək III Beynəlxalq Xankəndi Ultramarafonunda beş ölkədən 100 atletin iştirakı gözlənilir. Qəbələ şəhərindən start veriləcək ultramarafonda iştirakçılar 192 km məsafəni qət edərək Xankəndidə finişə çatacaqlar. Qeyd edək ki, Xankəndi Ultramarafonu bu il ərzində üçüncü dəfədir təşkil olunur.

## Mina təhlükəsinə qarşı maariflənmə

Kəlbəcər rayonu sakinləri mina təhlükəsizliyi barədə məlumatlandırılıblar. Layihə çərçivəsində Xocavənd, Cəbrayıl, Zəngilan, Laçın, Şuşa və Kəlbəcər rayonlarına daimi yaşamaq üçün geri qayıdan keçmiş məcburi köçkünlər, bu ərazilərdə işləyən və təhsil alan şəxslər partlayıcı sursatların təhlükəsinə dair maarifləndiriləcəklər.

## Yeni hava limanı tikilir

Ələt Azad İqtisadi Zonasında tikilməkdə olan ilk beynəlxalq yük (karqo) hava limanı 2027-ci il aprelin sonunda istifadəyə veriləcək. Məlumatə görə, birinci mərhələdə hava limanının karqo gücü ildə 500 min ton olacaq. Daha sonra tədricən artaraq ildə ən azı 2 milyon tona çatacaq.

# Şəkidə vətəndaş qəbulu keçirilib

## Sıra baxışında 258 nəfər seçim turunun növbəti mərhələsinə buraxılıb



### (Əvvəli 1-ci səhifədə)

Nazir əvvəlcə Şəki şəhərində ümummilli lider Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edərək əziz xatirəsini dərin hörmət və ehtiramla yad edib.

Sonra Şəhər Rayon Polis Şöbəsinin inzibati binasında Şəki, Balakən, Zaqatala, Qax, Oğuz və Qəbələ rayonlarından, eləcə də digər bölgələrdən qəbula gələn 263 vətəndaşın müxtəlif məsələlərlə bağlı müraciətləri dinlənilib.

Vətəndaşların müraciətlərinin operativ və qanunvericiliyin tələblərinə uyğun



həlli, habelə vətəndaş məmnunluğunun təmin olunması məqsədilə Nazirliyin aidiyyəti baş idarə və idarə rəislərinə müvafiq tapşırıqlar verilib.

Müraciətlərin böyük əksəriyyəti yerindəcə həll olunub, digərləri nəzarətə götürülüb.

Səfər çərçivəsində general-polkovnik Vilayət Eyvazov polis və daxili qoşunlarda xidmət etmək arzusunda olan gənclərin sıra baxışını da keçirib.

Sıra baxışında xidmətə qəbulun şərtlərinə uyğun gələn 258 nəfər seçim turunun növbəti mərhələsinə buraxılıb.

# Daxili İşlər Nazirləri Şurası toplanıb

## Əməkdaşlıq və cinayətkarlıqla mübarizə məsələləri müzakirə olunub



Oktyabrın 1-də Tacikistan Respublikasında Müstəqil Dövlətlər Birliyinin iştirakçısı olan dövlətlərin Daxili İşlər Nazirləri Şurasının növbəti iclası keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri general-polkovnik Vilayət Eyvazovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti iclasda iştirak edib.

İclasda üzv dövlətlərin Daxili İşlər nazirliklərinin əməkdaşlığının prioritet istiqamətləri və cinayətkarlıqla mübarizədə dövlətlərarası proqramların icra vəziyyəti barədə ümumi fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüş zamanı, həmçinin Müstəqil Dövlətlər Birliyinə üzv ölkələrin daxili işlər orqanları arasında əməkdaşlığın digər aktual məsələləri müzakirə edilib.

# Vətənin keşiyində...

## Onların xidməti səngərdən başlayıb

### (Əvvəli 1-ci səhifədə)

Otuz ilə yaxın nisgilli xatirələrdə, doğma yurd-yuvalarımız haqqında bayatılarımızda, muğamlarımızda yaşıtdığımız torpaqlarımız, nəhayət, öz həqiqi sahibinə qayıdırdı.

O günlərdə düşmənin müdafiə xəttini öz cəsarəti, gücü, canı bahasına göstərdiyi fədakarlığı ilə Azərbaycan gəncliyi yarırdı. Dünya Vətən eşqi ilə vuruşan gənclərimizin qəhrəmanlıqlarını heyretlə seyr edir, döyüş taktikasını öyrənirdi. 44 gün ərzində keçdikləri Zəfər yolu döyüş meydanında onların iradəsini, intizamını, qarşıya qoyulan tapşırığı nəyin bahasına olursa olsun yerinə yetirmək əzmini də sınağa çəkirdi.

İndi o günlərdən altı il keçir. Bir vaxtlar hərbi formada Qarabağda vuruşan həmin gənclərin bir qismi bu gün daxili işlər orqanlarında xidmət edir.

Keçirilən sıra baxışlarında Vətən müharibəsi iştirakçılarının daxili işlər orqanlarında xidmətə qəbul edilməsi müharibədən sonra diqqət çəkən əhəmətə halına gəldi. Səngərdə Vətən növbəsi çəkən gənclər polis formasında vətəndaşın təhlükəsizliyinin keşiyini çəkməyə qoşuldular. Əslində, bunda

qeyri-adi, təzadlı heç nə yoxdur. Əksinə, səngərdən asayışın keşiyinə keçiddə güclü bir mənəvi bağlılıq var. Hər iki halda bu xidmət Vətənə sədaqət deməkdir.

İndiyədək yüzlərlə Vətən müharibəsi iştirakçısının daxili işlər orqanlarında xidmətə qəbul olunması dövlətin öz vətəndaşına, döyüşçüsünə diqqət və qayğısının bariz ifadəsidir. Burada ilk növbədə müharibə iştirakçılarının işlə təmin olunması qeyd edilməlidirsə, məsələnin digər mühüm tərəfi döyüş meydanında fədakarlıqları ilə özlərini təsdiqləmiş gənclərin cəmiyyətin təhlükəsizliyinin təmin olunmasına cəlb edilməsidir. Düşmən qarşısında mövqə tutan əsgərin sonradan cinayətkarlığa qarşı mübarizəyə, ictimai asayışın qorunmasına, insanların təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə qoşulması onun keçdiyi həyat yolunu Vətənin taleyinə bağlayır.

Polis peşəsi fədakarlıqla yoxrulub. Bu məslək insanın xarakterini hər gün sınağa çəkir, anda sədaqəti candan əziz tutmağı, ən çətin məqamda belə cəsarətli olmağı tələb edir. Ömrə dəqiq əməl etmək, vəziyyəti düzgün qiymətləndirmək, təhlükə qarşısında özünü

itirməmək, yoldaşına arxa olmaq, şəxsi istəyini ümumi məqsəddən üstün tutmamaq bu məsləyin dəyişməyən prinsipləridir. Daxili işlər orqanlarının, Azərbaycan polisinin sıraları məhz bu prinsiplərə sadiq gənclərlə sıxlaşır, səfərləri müharibə görmüş, ağır sınaqlardan keçmiş gənclərlə möhkəmlənir.

Əlbəttə, məsələnin bu gənclərin sosial həyata qayıdışı ilə bağlı tərəfi də var. Dövlət xidmətində çalışmaq onlara öz bacarıqlarını reallaşdırmaq, peşə sahibi olmaq, sabaha daha inamla baxmaq imkanı verir. Gənclərin potensialından dövlət və cəmiyyət naminə istifadə olunması onların sosial rifahının və cəmiyyətdə fəal mövqeyinin möhkəmlənməsinə də xidmət edir. Dövlət bununla göstərir ki, Vətənin dar günündə onların gücünə ehtiyac duyulduğu kimi, dinc quruculuq dövründə də potensiallarına, bacarıqlarına və xidmət əzminə ehtiyac var. Döyüş meydanında öz sözünü demiş gəncə dinc həyatda da özünü təsdiqləmək üçün geniş imkan yaradılır.

Bu gün polis sıralarında xidmət edən Vətən müharibəsi iştirakçısının həyatının iki dövrünü bir-birinə anda sədaqət prinsipi bağlayır. Birində əlin-

də silah səngərdə torpağı qoruyurdu, digərində qanunun verdiyi səlahiyyətlə vətəndaşların can və əmlak güvənliyini qoruyur. Birində qarşısında işğalçı ordu vardı, digərində cinayətkar dayanır. Bu cəbhədə onun mübarizəsi hüquq pozuntusuna, cinayətkarlığa və ictimai təhlükəyə qarşıdır.

Altı il əvvəl Qarabağda döyüşən o gənclərin bir hissəsi indi şəhərlərimizin küçələrində, rayonlarımızda, eləcə də işğaldan azad etdikləri torpaqlarda xidmət etməklə Böyük Qayıdışın təhlükəsizlik təməllərinin möhkəmləndirilməsinə öz töhfələrini verirlər. Gündəlik həyatda onların yanından keçən vətəndaş çox güman qarşısındakı polisin hansı döyüş yolundan keçdiyini, o formanı Cəbrayılın, Füzulinin, Zəngilanın, Qubadlının, Hadrutun, Şuşanın ağır döyüşlərini görmüş, Vətən uğrunda vuruşmuş bir oğulun daşdığı kimi bilir.

Ancaq dünən torpağın azadlığı üçün əsgər kimi vuruşan gənc bu gün vətəndaşın keşiyində polis kimi dayanır. Səngərdən başlayan Vətən növbəsi bu gün asayiş keşiyində davam edir!

*R.Mehtiyev*



# Qəhrəmanlara ehtiram, ailələrinə qayğı

## Müharibə iştirakçısı olan polis əməkdaşları ilə görüş keçirilib

Sabunçu Rayon Polis İdarəsində şəhid ailələrinin üzvləri, qazilər və Vətən müharibəsi iştirakçıları olan polis əməkdaşları ilə görüş keçirilib. Tədbirdə Sabunçu RPİ-nin rəisi polis polkovniki C.Muradov Vətən

müharibəsində qazanılan tarixi Qələbədən, ərazi bütövlüyümüzün bərpası uğrunda gedən döyüşlərdə Azərbaycan polisinin göstərdikləri şücaət və fədakarlıqdan danışıb. Bildirilib ki, şəhid ailələrinə və

qazilərə dövlət səviyyəsində göstərilən qayğı daim diqqətdə saxlanılır. Bu kateqoriyadan olan əməkdaşların xidməti fəaliyyəti yüksək qiymətləndirilib, onların Vətən müharibəsində və hazırda ictimai asayişin

qorunmasında göstərdikləri əzmkarlığın örnək olduğu vurğulanıb. Görüş iştirakçıları onlara göstərilən diqqət və qayğıya görə minnətdarlıqlarını ifadə ediblər. Sonda xatirə fotosu çəkdirilib.

# Gənclər təşviq edilir

## Polis peşəsinə maraq məktəbdən başlayır

Yeni tədris ilinin başlaması ilə Daxili İşlər Nazirliyi sisteminə təhsil almaq və gələcəkdə polis sıralarında xidmət etmək istəyən gənclərlə məarifləndirmə işlərinə də start verilib. Bu məqsədlə polis əməkdaşları məktəblilərlə bir araya gəlir, onlara polis təhsilinin imkanları və gələcək xidmət yolu barədə məlumat verirlər.

Tədbirlər planına uyğun olaraq növbəti belə tədbirlər Gədəbəy, Xızı, Balakən, Qobustan və Qəbələ rayonlarında təşkil olunub. IX–XI sinif şagirdləri Polis Akademiyasının zəngin tarixi, burada tədrisin təşkili, kursantlar üçün yaradılan şərait və təhsil imkanları ilə yaxından tanış olublar.

Məktəblilərə Daxili Qoşunların Ali Hərbi İnstitutu barədə də ətraflı məlumat verilib. Təhsil ocaqlarının fəaliyyətini və kursant həyatını əks etdirən videoçarxlar nümayiş etdirilib, məlumatlandırıcı bukletlər paylanıb. Şagirdləri maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Akademiyanın nümayəndələri ilə yanaşı yerli polis orqanlarının şəxsi heyətlə iş üzrə rəis köməkçiləri və kadr xidmətlərinin əməkdaşları da görüşlərin keçirilməsinə qoşulublar.

Belə tədbirlər nəticəsində məarifləndirmə işinin hətta ucqar kənd məktəblərini də əhatə etməsi polis peşəsinə seçmək istəyən bilikli və hazırlıqlı gənclərin üzə çıxarılması baxımından olduqca önəmlidir. Daxili işlər orqanlarının sabahkı peşəkar heyəti məhz bu gün məktəblərdə öz gələcək yolunu seçən gənclər arasından yetişir. Sağlam və yüksək hazırlıqlı gənclərin DİN sisteminə təhsilə cəlb olunması gələcəyin savadlı kadr potensialının formalaşmasına etibarlı zəmin yaradır. Aparılan ardıcıl işlərin nəticələri qəbul göstəricilərində də görünür. Hər il Polis Akademiyasına qəbul üçün müraciət edən gənclərin sayında artım müşahidə olunur. Bu ali təhsil müəssisəsində yaradılan müasir şərait gənclərin seçiminə təsirsiz ötürmüşür.

# Uşaqların təhlükəsizliyi üçün...

## Siyəzəndə məarifləndirici görüş

“Diqqət, uşaqlar!” devizi altında keçirilən təhlükəsizlik aylığı çərçivəsində Siyəzən Rayon Polis Şöbəsinin Dövlət Yol Polisi Bölməsinin əməkdaşları tərəfindən 2 nömrəli tam orta məktəbdə şagirdlərlə məarifləndirici görüş keçirilib.

Görüş zamanı məktəblilərə küçə və yollarda təhlükəsiz davranış qaydaları, yol hərəkəti iştirakçılarının hüquq və vəzifələri, piyada keçidlərindən düzgün istifadə və işıqforun tələblərinə əməl olunmasının vacibliyi izah edilib.

Sonda şagirdlərin mövzu ilə bağlı sualları cavablandırılıb, onlara yol hərəkəti təhlükəsizliyinin təmin olunması istiqamətində zəruri tövsiyələr çatdırılıb.

Qeyd edək ki, uşaqların yollardan təhlükəsiz keçmələri üçün ölkənin bütün bölgələrində analoji tədbirlər keçirilir. Bu kimi məarifləndirici tədbirlər uşaqların vurulması ilə nəticələnən qəzalarının qarşısının alınmasına və onlarda təhlükəsiz yol hərəkəti davranışının formalaşdırılmasına töhvə verir. Eyni zamanda, azyaşlılara yol hərəkəti qaydalarının erkən yaşlardan aşılınması onların gündəlik həyatda mümkün təhlükələrdən qorunmasına xidmət edir.

## Sürət faciəsi

## Sürücülük hüququ olmayan gənc digər gəncin həyatına son qoydu

Oktyabrın 6-da Qax şəhəri ərazisində, şəhər sakini 18 yaşlı K. Məmmədovun sürücülük hüququ olmadan idarə etdiyi “Opel” markalı avtomobili maneəyə vurməsi nəticəsində səmşini - 17 yaşlı həmyerlisi E.Muxtarov aldığı xəsarətlərdən hadisə yerində həyatını itirib. Avtomobildə olan digər səmşişinlər Z.Şahməliyev, M.Muxtarov, A.Şahmalı və Ə.Əlizadə isə müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri alıb. Faktla bağlı araşdırma aparılır. İlk ehtimala görə hadisəyə səbəb yüksək sürət amili göstərilir. Belə ki, anidən idarəetmədən çıxan avtomobil əvvəlcə işıq dirəyinə, sonra isə qarşı hərəkət hissə-

sinə çıxaraq yaşayış evinin divarına çırpılıb.

Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi sürət həddinin aşılması, idarəetmə zamanı diqqətsizliyə yol verilməsi, yol və hava şəraitinin nəzərə alınmaması, eləcə də sürücülük hüququ olmadan avtomobilin idarə edilməsi kimi kobud qayda pozuntularının ağır və faciəvi nəticələrə səbəb ola biləcəyini bir daha xatırladır. İdarə bir gəncin həyatına son qoyan bu faciədən düzgün nəticə çıxarmağa, sürücülük hüququ olmayan şəxslərə avtomobil verməməyə və yol hərəkəti qaydalarına ciddi əməl etməyə çağırır.

## Təhsil vədi ilə dələduzluq

## Şübhəli şəxs müəyyən olunaraq saxlanılıb

Nəsimi rayonu ərazisində vətəndaşların etibarından sui-istifadə edilərək pul vəsaitlərinin ələ keçirilməsi faktları qeydə alınıb. Polis əməkdaşlarının keçirdikləri tədbirlərlə əməlləri törətməkdə şübhəli bilinən M.Ələkbərzadə müəyyən olunaraq saxlanılıb. Araşdırmalarla müəyyən edilib ki, M.Ələkbərzadə müxtəlif vətəndaşlara övladlarının xaricdə

təhsil almasına, digər təhsil müəsisələrinə transferinə və bu sahədə müxtəlif məsələlərin həllinə köməklik göstərəcəyini vəd edib. O, bu məqsədlə vətəndaşlardan birindən 9 000, digərindən isə 3 000 manat alaraq verdiyi vədlərə əməl etməyib.

Faktlarla bağlı araşdırmalar davam etdirilir.

## Narkotacirlərin

## planı baş tutmadı

## Ölkəyə gətirilən narkotikin realizasiyasına imkan verilmədi

Daxili İşlər Nazirliyi Baş Narkotiklərlə Mübarizə İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinin qarşısının alınması istiqamətində əməliyyatlar davam etdirilir. Paytaxt ərazisində, eləcə də Gəncə şəhərində keçirilən tədbirlərlə E.Məmmədov, R.Qurbanov, N.Zeynalova, İ.Mayılov, K.Rüstəmov, U.Əliyev, S.Süleymanov, həmçinin İran vətəndaşı S.Esməilnəşev saxlanılıblar. Onlardan ümumilikdə 68 kiloqram narkotik vasitə və 1 600 ədəd narkotik tərkibli həb aşkarlanıb. Araşdırmalarla saxlanılan şəxslərin xaricdə yaşayan narkotacirlərin tapşırıqları əsasında qaçaqmalçılıq yolu ilə ölkə ərazisinə gətirilən narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinə təşkil etdikləri müəyyən olunub.

Faktlarla bağlı cinayət işləri başlanılıb. Saxlanılan şəxslər barəsində məhkəmənin qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilib. Siyəzəndə isə 6 kiloqram narko-

tik vasitə aşkarlanıb.

Siyəzən Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinin qarşısının alınması istiqamətində silsilə tədbirlər həyata keçirilib. Nəticədə qeyd olunan qanunsuz əməllərdə şübhəli bilinən 14 nəfər müəyyən edilərək saxlanılıb. Həmin şəxslərdən ümumilikdə 6 kiloqram müxtəlif növ narkotik vasitə, psixotrop maddə və həblər aşkarlanaraq götürülüb.

Quba Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən isə narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı keçirilən əməliyyat tədbirləri nəticəsində əvvəllər məhkum olunmuş R.Əliyev və S.Talıbov saxlanılıblar. Keçirilmiş tədbirlərlə həmin şəxslərdən ümumilikdə 19 kiloqram müxtəlif növ narkotik vasitə və psixotrop maddələr aşkar edilərək götürülüb.

Faktlarla bağlı cinayət işi başlanılıb və məhkəmənin qərarı ilə hər iki şəxs barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib.

# Qalib kursantlar

## Polis Akademiyasının komandası birinci yerə layiq görülüb

Prokurorluq işçilərinin peşə bəyramı və prokurorluq orqanlarının yaradılmasının 108-ci ildönümü münasibətilə Baş Prokurorluğun Elm Tədris Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə “Qanunun tarixi. Əsrlərdən keçən ədalət” adlı intellektual yarış keçirilib.

Yarış gənclərin hüquqi biliklərini sınamaq, analitik düşüncə və məntiqi təhlil bacarıqlarını inkişaf etdirmək, hüquq-mühafizə orqanları ilə ali təhsil müəssisələri arasında əlaqələri daha da möhkəmləndirmək

məqsədi daşıyıb.

İntellektual yarışda Daxili İşlər Nazirliyinin Polis Akademiyası, Dövlət Gömrük Komitəsinin Akademiyası, Milli Aviasiya Akademiyası, Dövlət İdarəçilik Akademiyası, Bakı Dövlət Universiteti, Qarabağ Universiteti və ADA Universitetinin tələbə və kursantlarından ibarət komandalar iştirak ediblər.

Üç mərhələdən ibarət yarışda iştirakçılar müxtəlif mövzular üzrə bilik və bacarıqlarını nümayiş etdiriblər. Yekun nəticələrə əsasən,



Daxili İşlər Nazirliyinin Polis Akademiyasının komandası birinci yeri

# Milyonluq “kazino”nun ifşası

## Qanunsuz onlayn qumar oyunlarını təşkil edənlər saxlanılıb



Daxili İşlər Nazirliyinin Kibercinayətkarlıqla Mübarizə Baş İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən kiberməkanda qanunazidd fəaliyyətin, o cümlədən internet informasiya resurslarından istifadə edilməklə qanunsuz onlayn qumar oyunlarının təşkili və bu fəaliyyət nəticəsində əldə olunan pul vəsaitlərinin dövriyyəyə daxil edilməsinin qarşısının alınması istiqamətində əməliyyat-texniki tədbirlər davam etdirilir.

Həyata keçirilən növbəti tədbirlərlə ölkə əra-

zində qanunsuz onlayn qumar oyunlarının təşkilində şübhəli bilinən X.Əlizadə, V.Tağıyev, A.Zeynal, E.Mahmudov, S.Bayramov və T.Kərimli müəyyən edilərək saxlanılıblar.

Araşdırmalarla müəyyən edilib ki, həmin şəxslər paytaxtın Yasamal rayonunda yerləşən icarəyə götürdükləri mənzildə ölkə ərazisində istifadəsi qadağan olunmuş “checker.net” internet resursu üzərindən “Tilk007”, “Rahat001” və “Rahat98” adlı virtual kassalar yaradıblar.

Şübhəli şəxslərin “Jaguar casino” və “Rahat casino” adlı profillər vasitəsilə qanunsuz onlayn mərc və qumar oyunlarının təşkilini həyata keçirdikləri, “WhatsApp” və “Telegram” platformalarından istifadə etməklə iştirakçıların cəlb olunmasını və pul vəsaitlərinin qəbulunu təşkil etdikləri müəyyən olunub.

Mənzilə baxış zamanı qanunsuz fəaliyyətin təşkilində istifadə olunduğu müəyyən edilən 55 ədəd mobil telefon, 177 ədəd bank kartı, eləcə də

iş üzrə sübut əhəmiyyəti kəsb edən digər elektron məlumat daşıyıcıları və materiallar aşkar edilərək prosessual qaydada götürülüb.

Araşdırmalarla müəyyən edilib ki, saxlanılan şəxslərin qanunsuz onlayn qumar fəaliyyətinin təşkili və idarə olunması zamanı həyata keçirdikləri maliyyə əməliyyatları üzrə ümumi dövriyyə 5 milyon manatdan artıq olub.

Faktla bağlı Baş İdarədə Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələri ilə cinayət işi başlanılıb. Dəstə üzvlərinin hər biri təqsirləndirilən şəxs qismində istintaqa cəlb ediliblər. Məhkəmənin qərarı ilə onlar barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib.

Toplanmış materiallar üzrə faktların hüquqi qiymətləndirilməsi, qanunsuz fəaliyyət mexanizminin və maliyyə əməliyyatlarının müəyyənəşdirilməsi istiqamətində əməliyyat-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

## Gizli talama, aşkar cəza

## Qanun qarşısında cavab verəcəklər

Paytaxtın Nərimanov rayonunda oğurluq hadisələri baş verib. Rayonun müxtəlif ərazilərində marketlərdən, eyni zamanda bir nəfərin velosipedini, digər şəxsin isə 2 ədəd mobil telefonunun oğurlanması barədə polisə məlumat daxil olub. Polis əməkdaşlarının keçirdikləri tədbirlərlə əməlləri törətməkdə

şübhəli bilinən V.Cəfərov, T.Cəfərov, S.Mahmudov və əvvəllər məhkum olunmuş D.Qasımov müəyyən edilərək saxlanılıblar. Araşdırmalarla məlum olub ki, zərərçəkənlərə 5 000 manatdan çox ziyan dəyib.

Faktlarla bağlı cinayət işi başlanılıb, araşdırmalar davam etdirilir.

## Zonalar üzrə təlimlər keçirilib

### Post-patrol xidməti əməkdaşlarının fiziki hazırlığı təkmilləşdirilir

Daxili İşlər Nazirliyinin İdman Cəmiyyəti tərəfindən post-patrol xidməti əməkdaşları üçün fiziki hazırlıq və silahsız özünümüdafiə üzrə zona təlimləri keçirilib.

Respublikanın müxtəlif şəhər və rayon polis orqanlarını əhatə edən təlimlər Bakı şəhərində, eləcə də Neftçala, Qəbələ, Şamaxı, Göygöl və Naxçıvanda təşkil olunub.

Altı gün davam edən təlimlərdə post-patrol xidməti əməkdaşlarının fiziki hazırlığının yüksəldilməsi, silahsız özünümüdafiə bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi istiqamətində nəzəri və praktiki məşğələlər keçirilib.

Zona təlimlərinə ümumilikdə 350-dən artıq polis əməkdaşı cəlb olunub. Təlimlər zamanı əməkdaşların xidməti fəaliyyətində zəruri olan fiziki hazırlıq səviyyəsinin artırılmasına, çeviklik və dözümlülük göstəricilərinin inkişafına xüsusi diqqət yetirilib.

Qeyd edək ki, hazırda yerlərdə ştatdankənar təlimatçılar üçün də fiziki hazırlıq və silahsız özünümüdafiə seminarlarına başlanılıb. Bir ay davam edəcək bu təlimlər il ərzində iki dəfə keçirilir.

## Dünya çempionatında zəfər

### İdman Cəmiyyətinin yetirmələri 4 qızıl, 1 bürünc medal qazanıblar



İtaliya Respublikasında

gənclər və yeniyetmələr arasında kikkboxinq üzrə dünya birinciliyi keçirilib.

Yarışda 79 ölkədən 5 130 idmançı mübarizə aparıb. Azərbaycan milli komandası dünya birinciliyində 39 idmançı, 8 məşqçi və 5 hakimlə təmsil olunub.

Yığmamız yarışı 10 qızıl, 4 gümüş və 2 bürünc medalla başa vuraraq ümumi ölkə sıralamasında 12-ci, rinq döyüşlərində isə 3-cü yeri tutub.

Daxili İşlər Nazirliyinin İdman Cəmiyyətinin təmsilçiləri dünya birinciliyində 5 medal qazanıblar. Ə.Mayılzadə 57 kiloqram, A.Allahyarlı 54 kiloqram, E.Rzayev 75 kiloqram, H.Əmiri isə 45 kiloqram çəki dərəcəsinə bütün rəqiblərini üstələyərək qızıl medala sahib olublar. T.Məmmədli 81 kiloqram çəki dərəcəsinə bürünc medal qazanıb.

## Çinli hakerlərin süni intellekt

### məlumatlarına çıxış cəhdi

#### ABŞ mütəxəssislərinin hesablarını ələ keçirməyə çalışıblar

Çinlə əlaqəli olduğu ehtimal edilən hakerlər ABŞ-ın süni intellekt sahəsində çalışan mütəxəssislərin məlumatlarını əldə etməyə cəhd göstəriblər. Kibertəhlükəsizlik üzrə ixtisaslaşmış "Proofpoint" şirkətinin yaydığı məlumata görə, hakerlər əsasən süni intellektin ixracına nəzarət və onun hərbi məqsədlərlə istifadəsi üzrə çalışan şəxsləri hədəfə alıblar.

Hədəflər arasında ABŞ universitetləri, analitik mərkəzlər və hüquq şirkətlərinin əməkdaşları olub. Hakerlər etimad qazanmaq üçün özlərini ABŞ-ın keçmiş yüksək vəzifəli şəxsləri və süni intellekt sahəsində fəaliyyət göstərən "Anthropic" şirkətinin əməkdaşları kimi təqdim ediblər.

Onlar hədəflərə saxta elektron məktublar

göndərərək müxtəlif əməkdaşlıq və məsləhətçi qruplarında iştirak təklifləri irəli sürüblər. Məktublardan birinə əlavə olunan sənəddə isə zərərli proqram təminatının olduğu müəyyən edilib. Digər yazışmalarda məqsəd elektron poçt hesablarının giriş məlumatlarını əldə etmək olub.

Belə üsullardan istifadə etməklə hakerlər qarşı tərəfdə etimad yaradaraq onları saxta keçidlərə və sənədlərə yönləndirməyə çalışıblar. Bu isə kibercinayətkarların texniki vasitələrlə yanaşı, sosial mühəndislik üsullarından da istifadə etdiyini göstərir. Xüsusilə mühüm sahələrdə çalışan şəxslərin elektron poçtlarına yönələn bu cür hücumlar məxfi məlumatların təhlükəsizliyi baxımından risk yaradır.

## Fotoşəkildən şəxsiyyətə

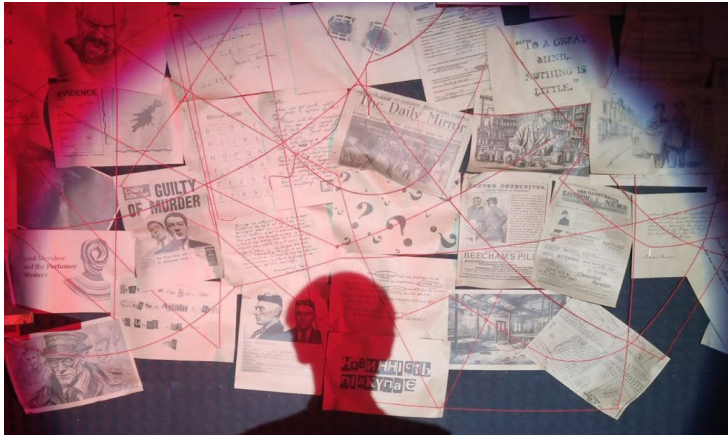
### Kriminalistikada köhnə görüntülərin rolu

Bir fotoşəkil özündə keçmiş görüntüsünü saxlayır. Bəzən isə illər sonra açılacaq bir hadisənin izlərini daşıyır. Şəkildə görünən üz, geyim, məkan, avtomobil, küçə nişanı və hətta fotoşəkilin arxasındakı kiçik qeyd araşdırma üçün əhəmiyyətli məlumatlardır. Zaman keçdikcə həmin görüntü köhnə, kağız sarıya və fotoşəkildəki insanın xarici görünüşü dəyişsə də, düzgün araşdırıldıqda görüntünün daşdığı məlumat öz əhəmiyyətini itirmir. Müasir kriminalistikada köhnə fotoşəkillərin yeni texnologiyalar vasitəsilə yenidən təhlil edilməsi də məhz bu imkanlardan biridir.

ABŞ-ın Kaliforniya ştatında 11 yaşlı Linda Kifin oğurlanması və öldürülməsi ilə bağlı araşdırma uzun illər nəticəsiz qalıb. Hadisə zamanı istifadə olunan ilkin üsullar həmin dövrün texniki imkanları ilə məhduflaşdı. İllər sonra istintaq yenilənib və araşdırmanın gedişində şübhəli şəxsin köhnə fotoşəkillərindən də istifadə olunub. 2019-cu ildə Nyuport Biç polisi həmin şəxsin onilliklər əvvəlki görünüşünü əks etdirən fotoşəkili yayıb. Məqsəd həmin dövrdə onu görmüş ola biləcək şəxslərin yaddaşını canlandırmaq və əlavə məlumat əldə etmək olub.

Bu hadisədə maraqlı məqam ondan ibarət idi ki, aradan keçən uzun illər şübhəlinin xarici görünüşünü əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdirə bilirdi. Saç düzü-mü, çəki, üz cizgiləri və ya şəxsinin fotoşəkildəki görünüşünə təsir edən amillər-dəndir. Buna görə də araşdırma zamanı şəxsin yalnız indiki görüntüsünə deyil, hadisənin baş verdiyi dövrə mümkün qədər yaxın olan fotoşəkillərinə də müraciət edilir. Köhnə fotoşəkilin yayılması həmin dövrdə şəxsi tanıyan insanların məlumat verməsinə imkan yaradıb.

Araşdırmada daha sonra müasir genetik texnologiyalardan da istifadə olunub. Cinayət yerindən əldə edilmiş bioloji material əsasında mümkün şübhəlinin



xarici görünüşünün xüsusiyyətlərinə dair məlumatlar əldə edilib və onun həmin dövrdə, eləcə də sonrakı yaşlarda necə görünə biləcəyinə dair təsvirlər hazırlanıb. Bu məlumatlar köhnə fotoşəkillər və digər istintaq materialları ilə birlikdə araşdırılıb.

Köhnə fotoşəkildən şəxsin kimliyini müəyyənləşdirmək yalnız görüntüyə baxaraq "bu həmin adamdır" deməkdən ibarət deyil. Fotoşəkillərin müqayisəsi zamanı üzün ümumi forması, gözlərin yerləşməsi, burun, ağız, çənə və digər anatomik xüsusiyyətlər nəzərdən keçirilə bilər. Bununla yanaşı, çəkiliş bucağı, işıqlandırma, görüntünün keyfiyyəti və fotoşəkilin yaşı da nəticəyə təsir edir. Elmi araşdırmalar göstərir ki, müxtəlif yaşlarda, fərqli bucaqlarda və keyfiyyət-də çəkilmiş fotoşəkillərin müqayisəsi daha mürəkkəb olur.

Məhz buna görə fotoşəkildəki oxşarlıq araşdırmanın başlanğıc nöqtəsi ola bilər, lakin şəxsiyyətin müəyyənləşdirilməsi

üçün digər sübutlarla da təsdiqlənməlidir. Polis təcrübəsində fotoşəkillərin müqayisəsi şahid ifadələri, sənədlər, hadisə yerindən götürülmüş izlər və digər materiallarla birlikdə qiymətləndirilir. Müasir üz tanıma sistemlərində də mümkün uyğunluq aşkarlandıqdan sonra nəticənin insan tərəfindən əlavə qiymətləndirilməsi tələb olunur.

Bəzən araşdırmanı aparən şəxs üçün fotoşəkildəki üz qədər onun ətrafındakı detallar da əhəmiyyətli olur. Şəkilin arxasında yazılmış tarix, fotoatəlyenin adı, ünvan, şəxsin adı və ya qısa qeyd hadisənin vaxtını və yerini müəyyənləşdirməyə kömək edə bilər. Fotoşəkildə görünən bina, küçə nişanı, nəqliyyat vasitəsi, geyim və digər əşyalar da görüntünün nə vaxt və harada çəkildiyinə dair əlavə məlumat verə bilər. Köhnə fotoşəkillərin araşdırılması ilə bağlı elmi işlərdə də naməlum şəxsin müəyyənləşdirilməsi zamanı yalnız üz cizgilərinə deyil, fotoşəkilin məhsəyinə və görüntüdəki digər məlu-

matlara diqqət yetirilməsinin vacibliyi vurğulanır.

2024-cü ildə Yaponiyada dərc olunan bir araşdırmada isə uzun müddət mübahisə doğuran tarixi fotoşəkildəki şəxslərin kimliyini müəyyənləşdirmək üçün üz tanıma texnologiyasından istifadə edilib. Araşdırma nəticəsində fotoşəkildəki bir sıra şəxslərin kimliyinə dair daha obyektiv nəticələr əldə olunub. Tədqiqatçılar belə texnologiyaların tarixi fotoşəkillərin araşdırılmasında subyektiv ehtimalları azaltmağa kömək edə biləcəyini qeyd ediblər.

Beləliklə, illər əvvəl çəkilmiş bir fotoşəkil istintaq üçün sadəcə köhnə görüntü olaraq qalmır. Onun üzərindəki üz cizgiləri, ətraf mühit, yazılar və digər detallardan yeni məlumatlar əldə etmək mümkündür. Fotoşəkil başqa görüntülərlə müqayisə edilə, üz tanıma texnologiyalarından ilkin istiqamət almaq üçün istifadə oluna və nəticələr digər sübutlarla yoxlanıla bilər. Bəzən illərlə arxivdə qalan bir görüntünün yenidən araşdırılması hadisənin vaxtilə cavabsız qalmış suallarına yeni istiqamət verir.

Cinayətlərin araşdırılmasında xeyli zaman keçsə də bütün izlər yoxa çıxmır. Bəzi izlər sənədlərdə, bəziləri fotoşəkillərdə, digərləri isə insan yaddaşında qalır. Əsas məsələ həmin məlumatların düzgün aşkar edilməsi, bir-biri ilə əlaqələndirilməsi və obyektiv şəkildə qiymətləndirilməsidir. Köhnə bir fotoşəkil də məhz bu baxımdan illər sonra istintaq üçün yeni başlanğıc nöqtəsinə çevrilə bilər.

## Təhlükəli metal, faydalı məqsəd

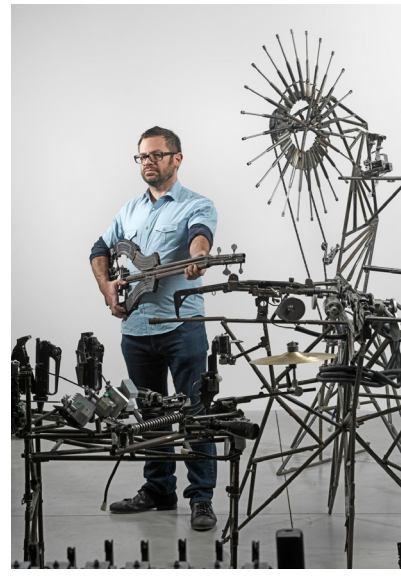
### Yararsız silahlar musiqi alətlərinə çevrilir

Bir vaxtlar təhlükə mənbəyi olan metalın sonradan uşaqların oynadığı meydançada, idman qurğusunda və ya ictimai məkanda özünə yer tapması ilk baxışda qeyri-adi görünə bilər. Lakin dünyada silahların dövrüyyədən çıxarılmasının yalnız məhv edilmə ilə məhdudlaşmaması, onların yaratdığı təhlükənin cəmiyyət üçün faydalı təşəbbüslərlə əvəzlənməsi ideyası getdikcə daha çox diqqət çəkir.

Məsələn, məşhur meksikalı rəssam, heykəltəraş və memar Pedro Reyes bununla bağlı olduqca maraqlı layihə həyata keçirmişdi. O, silahların sonətə çevrilməsi ideyasını reallaşdırmaqla silahsızlanma aksiyasını dünya miqyasına çıxarmışdı. 2008-ci ildə Meksikanın Kuliakan şəhərində könüllü toplanan 1 527 ədəd odlu silah əridilərək eyni sayda kürək istehsal olundu. Bu kürəklərlə dünyanın müxtəlif yerlərində 1 527 ağac əkilmişdi. 2013-cü ildə isə Meksika ordusu tərəfindən müsadirə edilən 670-dən çox silahdan tam işlək musiqi alətləri hazırlanmışdı.

Məsələ yalnız bir silahın küçədən götürülməsi ilə bitmir. Əsas məqsəd həmin silahın yaratdığı təhlükəni tam aradan qaldırmaq və təhlükəsiz məkanların sayını artırmaqdır. Təsəvvür edin: bir vaxtlar cinayətin alətinə çevrilə bilən metal sonradan idman qurğusunun bir hissəsinə çevrilir. İnsan həyatı üçün təhlükə yaranan əşyanın yerində uşaqların qaçdığı, oynadığı, məşq etdiyi bir məkan yaranır. Bu, sadəcə fiziki dəyişiklik deyil, həm də cəmiyyətə verilən mühüm mesajdır.

Polisin fəaliyyəti nəticəsində dövrüyyədən çıxarılan hər bir qanunsuz silah potensial təhlükənin azalması deməkdir.



Təcrübə göstərir ki, silahların müsadirəsi, saxlanılması və son nəticədə məhv edilməsi hüquqi və təhlükəsizlik prosedurlarının bir hissəsidir. Silahlar əvvəlcə xüsusi vasitələrlə yararsız hala salınıb, daha sonra məhv edilib. Bu cür tədbirlər qanunsuz silahların yenidən dövrüyyəyə qayıtmasının qarşısının alınmasına xidmət edir.

Bu cür tədbirlər bir həqiqəti də göstərir: təhlükəsizlik yalnız patrul, əməliyyat və saxlanılma ilə ölçülmür. Təhlükə mənbəyinin tamamilə dövrüyyədən çıxarılması da mübarizənin mühüm mərhələsidir. Digər tərəfdən, uşaqların idmana, təhsilə və ictimai fəaliyyətə cəlb olunması onların asudə vaxtının səmərəli təşkilinə, sağlam sosial mühitdə böyüməsinə imkan yaradır. Məhz buna görə silahla mübarizənin simvolik olaraq idman meydançası ilə əvəzlənməsi ideyası diqqət çəkir. Bir tərəfdə cinayətin və zorakılığın simvoluna çevrilən

silah, digər tərəfdə sağlam həyatın, komanda ruhunun və rəqabətin təəcəssümü olan idman meydançası dayanır. Əslində, təhlükəsizliyin ən mühüm nəticəsi insanların qorxu içində yaşamaması, uşaqların isə küçəyə çıxarkən təhlükə deyil, oyun və idman meydançası görməsidir. Cinayətkarlıqla mübarizənin məqsədi də yalnız qanunsuz əşyanı müsadirə etmək deyil, insanların daha təhlükəsiz mühitdə yaşamasına şərait yaratmaqdır.

Bir vaxtlar zorakılığın mümkün aləti olan metalın faydalı bir əşyaya çevrilməsi ideyası buna görə diqqətəlayiqdir. Çünki burada söhbət sadəcə metalın formasının dəyişməsindən getmir. Əsas dəyişiklik cəmiyyətin təhlükəyə münasibətində baş verir: qanunsuz odlu silahların əlçatanlığı məhdudlaşdırılaraq yenidən əməl edilir, onun yerini isə sağlam həyat və təhlükəsizlik tutur.

Aytan Tahirova

